

DEUX JOURS, UNE NUIT

reg. & sce. Jean-Pierre & Luc Dardenne / fot. Alain Marcoen / mon. Marie-Hélène Dozo / met Marion Cotillard (Sandra), Fabrizio Rongione (Manu), Christelle Cornil (Anne), Olivier Gourmet (Jean-Marc), Fabienne Sciascia (Nadine), Batiste Sornin (M. Dumont) e.a. / pro. Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne & Denis Freyd / België, Italië, Frankrijk / 95' / 2014 / dis. Cinéart

Verhaal

'Ik besta niet. Ik ben niets. Ik ben niets.'

Sandra is een tijd thuis geweest met een depressie. Het bedrijf waar ze werkt moet besparen; Sandra wordt ontslagen, tenzij haar collega's bereid zijn hun bonus van 1000 euro op te geven. Ze heeft een weekend om te proberen hen daarvan te overtuigen.

Achtergrond

Jean-Pierre en Luc Dardenne zijn twee Belgische regisseurs (broers) die samen films maken die zich afspelen in de provincie Luik. Al hun films hebben sociale thema's, zoals armoede, (het gebrek aan) werkgelegenheid ... Ze stellen zich in hun werk vaak de vraag hoe ver mensen bereid zijn te gaan om aan de ellende te ontsnappen. Ze braken pas echt door met *Rosetta* (1999) over een kansarm meisje. Die film won verscheidene prijzen, waaronder de Gouden Palm in Cannes, en er werd zelfs een Belgische regeringsmaatregel om jongeren zo vlug mogelijk aan het werk te krijgen naar de film genoemd (het Rosetta-plan). Ook *L'enfant* (2007) won een Gouden Palm.

De Dardennes werken vaak met onbekenden, mensen die nog nooit geacteerd hebben, zoals Timur (Timur Magomedgadzhev); ook zijn er een aantal acteurs die ze vaak terugvragen. In deze film zijn dat bijvoorbeeld Fabrizio Rongione, die Sandra's man Manu speelt (dit is zijn vijfde Dardennes-film sinds *Rosetta*) en Olivier Gourmet in een heel klein rolletje als Jean-Marc (hij heeft in elke film van de Dardennes gespeeld sinds *La promesse* uit 1996). De belangrijkste rol is (voor de tweede keer, na Cécile De France in *Le gamin au vélo*) voor een bekende actrice, Marion Cotillard. Zij werd bij het grote publiek bekend door Edith Piaf te spelen in *La Môme* en was ook te zien naast Matthias Schoenaerts in *De rouille et d'os* (2012), die geproduceerd is door de Dardennes.

Thema's

Hoewel geld erg belangrijk is in *Deux jours, une nuit* zijn de personages niet echt arm. Ze hebben banen, soms werken ze bij in het zwart. De meesten zitten wel krap: ze moeten woningleningen afbetalen, willen verbouwen, hun partner is werkloos, ze hebben studerende kinderen ... De bonus van 1000 euro is dus voor de meesten meer dan welkom. Wie Sandra wil helpen, kiest dus voor een grote opoffering voor zichzelf. Het belangrijkste thema is dan ook solidariteit. Hoe ver wil je gaan om iemand te helpen? Wanneer gaat je eigen belang zwaarder wegen? Mag je aan je collega's vragen om af te zien van zo'n grote extra som?

Sandra slikt voortdurend pillen, vooral als ze uit haar evenwicht raakt. 'Ik heb het nodig!', snauwt ze tegen Manu wanneer hij er iets van zegt. Hier zit een felle kritiek in op het gezondheidssysteem in België, waar medicijnen alles moeten oplossen en er niets gedaan wordt aan de werkelijke oorzaken van psychische problemen, ook al omdat therapie – waarbij je aan jezelf werkt – vaak niet of nauwelijks terugbetaald wordt.

Stijl

De typische documentaire-achtige stijl van de gebroeders Dardenne is herkenbaar aan de lange, niet helemaal stabiele shots. Vaak zie je Sandra (of de andere personages) op de rug, of zie je niet wie er spreekt. Een dergelijke stijl verhoogt het gevoel van echtheid bij de kijker. Merk ook op dat de camera vaak heel dicht bij Sandra's gezicht blijft, als om de kijker haar emoties aan den lijve te laten voelen.

De omgeving is – zoals gewoonlijk bij de Dardennes – grijs. Maar Sandra heeft haar huis binnen opgefleurd met vrolijke kleuren, in de gordijnen, de kussens, de spullen en kleren van de kinderen ... dat staat in schril contrast met haar depressie, en met de zware tocht die ze moet ondernemen. Misschien wijst dat erop dat Sandra niet altijd die emotionele pillenslikster is geweest, zoals we haar (vooral in het begin van de film) zien. Of misschien duidt het op het verlangen om het huis gezellig te maken, en daar is meestal geld voor nodig. Het wijst op het verlangen naar materiële dingen – en stelt dan ook de vraag wat Sandra zou doen als niet haar baan, maar die van een van haar collega's bedreigd was.

Vragen (na de film)

- 1 In werkelijkheid kun je niet ontslagen worden tijdens of meteen na een ziekteverlof. Waarom denk je dat de regisseurs (die dat echt wel weten) dat hier zo gedaan hebben?
- 2 Waarom slikt Sandra zoveel pillen? (Denk ook aan de scène net voor Anne bij Sandra komt.) Hoe tekent dat overdreven medicijngebruik Sandra als personage, en wat zegt dat over haar leven en haar huwelijk?
- 3 Waarin uit zich tijdens het weekend waarin de film zich afspeelt die depressie van Sandra, die blijkbaar nog niet helemaal over is?
- 4 Naar het einde toe doet Sandra iets heel drastisch met die pillen. Waarom? Kun jij daar inkomen? Vind je dat het werkt, binnen het verhaal, of juist niet? Leg uit waarom.
- 5 Bespreek de verschillende reacties van Sandra's collega's. Wat zijn hun redenen om te weigeren, of om Sandra te helpen? Heb jij begrip voor elk van hen? In wie kan jij je het beste inleven? Leg uit waarom.
- 6 Bespreek de reacties van de kinderen. Kun jij je daarin inleven? Begrijp je Sandra's reactie?
- 7 Je zou een film kunnen maken over Anne. Vertel haar verhaal (voor ze naar Sandra gaat) en voeg details toe.
- 8 Waarom zit het verhaal van Anne in de film? Wat zegt het over Sandra?
- 9 Geef voorbeelden van opvallend kleurgebruik. Wat is volgens jou de reden voor die felle kleuren?
- 10 Hou je van de documentaire stijl van de Dardennes (beweeglijke camera, die niet altijd gericht is op degene die spreekt of handelt ...)? Waarom (niet)? Vind je dat die stijl past bij het verhaal dat ze willen vertellen, of was het volgens jou beter anders geweest?
- 11 De Dardennes gebruiken niet veel muziek in hun films. Hier zijn twee liedjes erg belangrijk. Welke? Waarom juist die? Waar komen ze voor in het verhaal? Waarom?
- 12 Wat vind je van de reactie van Dumont (de grote baas) aan het einde van de film?
- 13 Het laatste shot is van Sandra die wegloopt van de fabriek. Ze is veranderd. Op welke manier en hoe komt dat?